

Nieuwsbrief | jaargang 9 . nummer 17 | januari 2018 | pagina 1

Het Ruusbroecgenootschap wenst u een voorspoedig en inspirerend 2018 toe en stelt u graag zijn nieuwe nieuwsbrief voor. In de kalender die in deze nieuwsbrief te vinden is, zijn alle activiteiten opgenomen die (mede-)georganiseerd zijn door leden van het Ruusbroecgenootschap en alle congressen waarop leden van het Ruusbroecgenootschap spreken. Voor meer informatie over deze activiteiten verwijzen wij u graag door naar onze website: www.uantwerpen.be/ruusbroec-nieuws. Via deze pagina kunt u vanaf mei het jaarverslag van het Ruusbroecgenootschap van het voorgaande jaar inzien. En natuurlijk kunt u via Twitter en via Facebook op de hoogte blijven van onze activiteiten.

Wij kijken er naar uit u in 2018 op onze activiteiten weer te mogen ontmoeten.

Veerle Fraeters
Directeur Ruusbroecgenootschap

Voorjaarslezingen

In 2018 organiseert het Ruusbroecgenootschap opnieuw vier Voorjaarslezingen. De eerste lezing vindt plaats op 23 februari. **SANDER VLOEBERGS** (Leuven/Antwerpen) zal dan spreken over vrouwelijke mystici en hun ideeën over liefhebben en lijden. Later in het voorjaar volgen de lezingen van **LOUISE NELSTROP** (23 maart), **JOHANNEKE UPHOFF** en **JOANKA VAN DER LAAN** (25 mei) en **ANNA DLABAČOVÁ** (22 juni). De lezingen vinden plaats op een vrijdagmiddag tussen 14u00 en 16u00 in lokaal Annexe op de Stadscampus (R-gebouw, ingang van Lange Winkelstraat). Het bijwonen van de lezingen is gratis, maar wij verzoeken u om u vooraf aan te melden. De extra voorjaarslezing op 12 april, door **PETER JAN MARGRY**, is een publiekslezing in het kader van het project *Between saints and celebrities: the devotion and promotion of stigmatics in Europe*.

2018: Beatrijsjaar

In 2018 is het 750 jaar geleden dat Beatrijs van Nazareth overleden is. Om dit te herdenken zullen verschillende activiteiten worden georganiseerd. Van 30 mei tot en met 2 juni vindt een congres plaats in Leuven en in augustus zal ook in de Zomercursus Mystieke Literatuur in de Oude Abdij te Drongen Beatrijs centraal. *Ons Geestelijk Erf* bereidt een themanummer voor met bijdragen over historische, literaire en theologische aspecten van de *vita Beatricis*.

Personalia

Nieuwe collega's

TIJL NUYTS werkt per 1 januari 2018 aan een doctoraat op het project *Mystiek Erfgoed en Moderne Identiteiten. Receptie en toe-eigening van de 'Vlaamse' mystica Hadewych in het interbellum in België*, onder begeleiding van **VEERLE FRAETERS** en **MARNIX BEYEN**. Van 15 februari tot en met 15 mei ontvangt het Ruusbroecgenootschap prof. dr. **LOUISE NELSTROP** (Oxford en York) als UCSIA-scholar in het kader van het onderzoeksproject *De transfer van vrouwelijke mystiek van de Lage Landen naar Engeland*. In 2017 verwelkomden wij **EVELYNE VERHEGGEN**, **SANDER VLOEBERGS** en **GORAN PROOT** als vrijwillig medewerkers.

Afgelopen aanstellingen

Het vrijmedewerkerschap van voormalig bibliothecaris **FRANS HENDRICKX** loopt af in januari 2018. Voor zijn jarenlange inzet voor het Ruusbroecgenootschap wordt hij gehuldigd met een themanummer van *Ons Geestelijk Erf* (2017/2-4). **SUSANNA DE SCHEPPER** (Vlaamse Erfgoedbibliotheek) rondde in 2017 haar werkzaamheden voor de STCV aan de UAntwerpen af.

Kalender Ruusbroecgenootschap 2018

JANUARI

- 20 **Boekvoorstelling Marc de Kesel, Zelfloos. De mystieke afgrond van het moderne ik** · Antwerpen: Boekhandel de Groene Waterman · *Veerle Fraeters*

FEBRUARI

- 3 **Inspiratiedag: Hadewijch over de mystieke liefde** · Utrecht: Graalbeweging · *Veerle Fraeters*
- 23 **Voorjaarslezing 1: Liefde verwondt. Mystieke vrouwen over liefhebben en lijden** · *Sander Vloeberghs*

MAART

- 2 **Van verzamelaars naar vorsers: collectiebeheer en onderzoek van erfgoedobjecten. Seminarie ter gelegenheid van de ontsluiting van de Collectie Thijs** · *Karen Bowen, Veerle Fraeters*
- 6-8 **Fates and faiths intertwined. The interdependent relationships of father confessors and mystic women in 19th- and 20th-century Europe** · Lezing op het congres Clerical masculinities · Louvain-La-Neuve: Université catholique de Louvain · *Tine Van Osselaer, Leonardo Rossi, Kristof Smeyers*
- 7-9 **The spiritual relevance of John of Ruusbroec today** · Sint-Pieters-Leeuw: Continental Theological Seminary · *Guido de Baere, Rob Faesen, Thom Mertens, Kees Schepers*
- 8 **Women's Authorship and Learning in the Low Countries in the Long Fifteenth Century** · Kansas City: University of Missouri-Kansas City · *Patricia Stoop*
- 17 **Continuatio Mediaevalis van de Kerkvaders** · Egmont: Sint-Adelbertabdij · *Rob Faesen*
- 18 **The Gaesdonckse traktaten. Five Middle Dutch Texts from the Umfeld of Eckhart in Cologne?** · Lezing op het congres Meister Eckhart in Köln · Keulen: Thomas-Institut · *Kees Schepers*
- 23 **Voorjaarslezing 2: Translating Models of Female Mysticism: Union and Deification** · *Louise Nelstrop*
- 26 **UCSIA-lecture** (titel wordt later aangekondigd) · *Louise Nelstrop, Rob Faesen*

APRIL

- 4-7 **Deviant devotions? Stigmatic cults and lived religion in modern Europe** · Sessie op het Twelfth European Social

Science History conference · Belfast · *Tine Van Osselaer, Andrea Graus, Leonardo Rossi, Kristof Smeyers*

- 12 **Publiekslezing: Religious Deviancy. Crafting Idiosyncratic Ways of Religious Experience and Ideology** · *Peter Jan Margry*

- 13 **Beyond the norm: religious deviance in 19th-20th century Europe** · Besloten internationale workshop · Antwerpen · *Tine Van Osselaer, Andrea Graus, Leonardo Rossi, Kristof Smeyers*

- 21 **Continuatio Mediaevalis van de Kerkvaders** · Gent: Leerhuis van de Kerkvaders · *Rob Faesen*

- 22 **Erfgoeddag: Kiezen** · Antwerpen: Universiteitsbibliotheek

MEI

- 24-26 **Where stigmatics live: pilgrimage, visit, legacy** · Sessie op het congres Walking with Saints · Ronse: TIO3 business centre · *Tine Van Osselaer, Leonardo Rossi, Kristof Smeyers*

- 25 **Voorjaarslezing 3: Leken en religieuze cultuur in de laat-middeleeuwse Nederlanden** · *Johanneke Uphoff en Jolanda van der Laan*

- 30 mei-2 juni **Medieval Mystical Theology in Dialogue with Contemporary Thought. An International Conference on the Occasion of the 750th Anniversary of the Death of Beatrice of Nazareth (1200-1268)** · Leuven: KULeuven · *John Arblaster, Rob Faesen, Veerle Fraeters, Louise Nelstrop*

- 31 mei-2 juni **Women's Convents and the Circulation of Texts in the Southern Low Countries** · Lezing op het Devotional Literature congres · Cluj Napoca Roemenië: Biblioteca Centrala Universitare · *Patricia Stoop*

JUNI

- 4-7 **The Reception of William of Saint-Thierry by John of Ruusbroec** · Lezing op het Colloque Guillaume de Saint-Thierry (1075 ? - 1148): Histoire, théologie, spiritualité · Reims – Saint-Thierry · *Rob Faesen*

- 7-8 **Misc II. Building on the stigmatic's archive** · Lezing op het congres Space, Place and the History of Women Religious · Galway: National University of Ireland · *Kristof Smeyers*

- 18 **Stigmata: fearing women, blood, and Rome** · Lezing op het Victorian Fears Colloquium · Birmingham: Newman University · *Kristof Smeyers*

21-23 **Britain bleeds too. Stigmata in nineteenth-century Britain, Europe, and the world** · Lezing op het Britain and the World congres · Exeter: University of Exeter · *Kristof Smeyers*

22 **Voorjaarslezing 4: Inspirerend, innovatief en invloedrijk. Het geïllustreerde geestelijke boek uit het fonds van Gerard Leeu (actief 1477-1492)** · *Anna Dlabačová*

JULI

2-5 **Summer School Books & Culture 2018: Ephemera** · Antwerpen: Ruusbroecgenootschap

2-5 **International Medieval Congress** · Leeds: University of Leeds · *Rob Faesen, Veerle Fraeters, Thom Mertens, Louise Nelstrop, Lieke Smits*

15-20 **Symposium International Medieval Sermon Studies Society** · Bristol: University of Bristol · *Thom Mertens, Patricia Stoop*

AUGUSTUS

26 **Zomercursus Mystieke Literatuur 2018: Beatrijs van Nazareth** · Drongen: Oude Abdij · *Rob Faesen, Veerle Fraeters*

SEPTEMBER

17-18 **Interuniversitaire Masterclass Cultuur en Religie 2018: Religie en Culturele Transfer** · Keynote-speakers: Geert Janssen (Amsterdam) en Sabrina Corbellini (Groningen) · Antwerpen · *Rob Faesen, Veerle Fraeters*

NOVEMBER

30 **Ruusbroecdag** (thema wordt later aangekondigd)

Publicaties verwacht in 2018

Ons Geestelijk Erf (2017/2-4): Huldealbum Frans Hendrickx

- onder redactie van TOM GAENS, THOM MERTENS en KEES SCHEPERS

Ons Geestelijk Erf (2018): Themanummer Beatrijs van Nazareth

- onder redactie van JEROEN DEPLOIGE, VEERLE FRAETERS, THOM MERTENS, SARA MOENS en KRIS VAN PUT
- met bijdragen van: ROB FAESEN, ELSE MARIE WIBERG PEDERSEN, JOHN ARBLASTER, SARA MOENS, ANNE-LAURE MÉRIL-BELLINELLE STELLE, ERIC DELAISSÉ, NANOUCHEKA WAMELINCK-VAN DIJK en KRIS VAN PUT.

JOHN ARBLASTER en ROB FAESEN (red.), *Mystical Doctrines of Deification: Case Studies in the Christian Tradition*. (Routledge).

JOHN ARBLASTER en ROB FAESEN (red.), *Theosis / Deification: Christian Doctrines of Divinization East and West*. (Peeters).

GUIDO DE BAERE en DANIEL ERMENS, 'Een nieuwe parel in de collectie van het Ruusbroecgenootschap', in *De Gulden Passer* (2017).

VEERLE FRAETERS en FRANK WILLAERT (ed.), m.m.v. LOUIS PETER GRIJP, vertaald door DANIEL CUNIN, *Hadewijch*, Chansons. (Albin Michel).

ANDREA GRAUS, 'Mysticism in the courtroom in nineteenth-century Europe', in *History of the Human Sciences*.

ANDREA GRAUS, "'Wonder nuns": Sor Patrocinio, the politics of the supernatural and republican caricature', in *Journal of Religious History*.

ANDREA GRAUS, 'Margalida Amengual (Cativa). Entre el culte als sants i el culte a la celebritat', in *Lluc: Revista de cultura i d'idees*.

PATRICIA STOOP, VIRGINIA BLANTON en VERONICA O'MARA, *Nuns' Literacies in Medieval Europe: The Antwerp Dialogue*. (Brepols).

- VIRGINIA BLANTON, VERONICA O'MARA en PATRICIA STOOP, 'Introduction'.
- Bijdragen van o.a.: VIRGINIA BLANTON, ALMUT BREITENBACH, SABRINA CORBELLINI, MELISSA MORETON, VERONICA O'MARA, SARA S. POOR, BRIAN RICHARDSON, EVA LINDQVIST SANDGREN, HELENE SCHECK, PATRICIA STOOP en LISANNE VROOMEN.

ERNA VAN LOOVEREN, 'Vrome verzameldrift: een meeslepende pater op erfgoedmissie. De collectie gedrukte devotionalia in de bibliotheek van het Ruusbroecgenootschap', in *Tijd-Schrift* 8 (2018).

TINE VAN OSSELAER, "'Valued most highly and preserved most carefully": Using saintly figures' houses and memorabilia collections to campaign for their canonization', in: *Museum History Journal*, 11.1.

TINE VAN OSSELAER, 'Stigmata, prophecies and politics. Louise Lateau in the German and Belgian culture wars of the late nineteenth century' in *Journal of Religious History*

TINE VAN OSSELAER en ANDREA GRAUS (red.), *On commotions and commodities. Catholic celebrities in nineteenth and twentieth century Europe* (Themanummer van *Journal of Religious History*).

Publicaties verschenen in 2017

Een overzicht van alle publicaties van het Ruusbroecgenootschap in 2017 is vanaf mei online te vinden in het jaarverslag. Hier vindt u alvast een kleine selectie van belangrijke artikels en boeken:

AUGUST DEN HOLLANDER en **WIM FRANÇOIS** (red.), *Vernacular Bible and Religious Reform in the Middle Ages and Early Modern Era*. Leuven: Peeters, 2017, Bibliotheca Ephemeridum Theologicarum Lovaniensium 287.

- Met bijdragen van **WIM FRANÇOIS** en **AUGUST DEN HOLLANDER** ('Introduction') en **KEES SCHEPERS**.

ROB FAESEN, 'Achille Gagliardi and the Northern Mystics', in Robert Maryks (red.), *A Companion to Jesuit Mysticism*, Brill's Companions to the Christian Tradition, vol. 78, Leiden: Brill, 2017, 82-111.

VEERLE FRAETERS, 'From Middle Dutch Writer to French Film Character. The Presence of Hadewijch in France from the Perspective of *Hadewijch*, the Movie', in ELKE BREMS, ORSY RÉTHELYI en TON VAN KALMTHOUT (red.), *The Circulation of Dutch Literature*. Leuven: University Press, 2017, 113-131.

ANDREA GRAUS, 'A visit to remember: stigmata and celebrity at the turn of the twentieth century', in *Cultural and Social History* 14 (2017), 55-72.

INE KIEKENS, 'A heretic in Groenendaal? The impact of *In agro dominico* in the Low Countries in the light of *Vanden Twaelf Dogheden*', in *Medieval Mystical Theology: Journal of the Eckhart Society* 26 (2017), 37-53.

Thom Mertens, 'Mystical Texts as Literature', in: Patrick Cooper & Satoshi Kikushi, (red.), *Commitments to Medieval Mysticism within Contemporary Contexts*. Leuven: Peeters, 2017, 23-35

KEES SCHEPERS, 'Abelard's Exegesis of the Song of Songs in his Second Letter to Heloise', in *Journal of Medieval Latin* 27 (2017), 107-131.

JONAS VAN MULDER, 'Middel nederlandse mirakelcollecties in de Zuidelijke Nederlanden', in Hans Geybels (red.), *Heiligen en tradities in Vlaanderen*. Antwerpen: Davidsfonds, 2017, 182-203.

TINE VAN OSSELAER, 'The affair of the photographs. Controlling the public image of a nineteenth-century stigmatic', *Journal of Ecclesiastical History*, 68, 784-806.

EVA VANDEMEULEBROUCKE en **YOURI DESPLENTER**, 'Herschreven en herschikt: de redactie van Jan van Leeuwens geschriften in de late middeleeuwen m.b.v. het hs. Pommersfelden, GSS, 280/2881', in *Queeste* 24 (2017), 52-76.

LISANNE VROOMEN, *Ik heb mijn lief in eeuwigheid: functies en thema's van Middel nederlandse devotie liederen, collaties en viten*. Hilversum: Verloren, 2017.

Het Ruusbroecgenootschap werkte mee aan de *MOOC Middel Nederlands*. Deze Massive Open Online Course over Middel nederlandse literatuur is ontwikkeld door de Antwerpse collega's van **FRANK WILLAERT** ter gelegenheid van zijn emeritaat. Ook Ruusbroec (<https://moocmnl.kantl.be/ruusbroec/>) en Hadewijch (<https://moocmnl.kantl.be/hadewijch/>) ontbreken uiteraard niet.

Van *Ons Geestelijk Erf* verschenen nummer 4 van 2015, nummer 1-2 en 3-4 van 2016 en nummer 1 van 2017.

Aanwinsten van de bibliotheek in 2017

De bibliotheek wist boeken te verwerven op de veilingen van The Romantic Agony, Van de Wiele, Burgersdijk en Niermans, Antiquariaat De Roo en kocht enkele exemplaren aangeboden door Marcus de Schepper. De meest opvallende aankoop van 2017 is een uitgave van de *Die grote Euangelische Peerle*, Antwerp, Wid. H. Peetersen, 1556.

Door bemiddeling van **THEO CLEMENS** heeft het Ruusbroecgenootschap een omvangrijke schenking van 370 oude drukken rond het thema spiritualiteit en religieus leven, met speciale aandacht voor Antwerpse drukken, ontvangen uit de collectie van de bibliotheek van het Augustijns Instituut te Eindhoven.

Herman Mulder schonk de bibliotheek een zestiende-eeuws handschriftje met gebeden voor de kruisweg (Hs. Neerl. 273).

Het *Vervolgproject STCV* werd in 2017 afgerond. Tussen februari 2014 en maart 2017 voerde **SUSANNA DE SCHEPPER** 2577 titels uit onze collectie in de database in, waaronder 658 titels die er nog niet in voorkwamen! Zie www.stcv.be.

Colofon

Redactie: Daniël Ermens

Contact: 0032 (0)3 265 57 80

daniel.ermens@uantwerpen.be

